

JIGAR-O‘T YO‘LLAR TIZIMIDA TOSHLARNI ANIQLASHDA MRT-XOLANGIOGRAFIYA USULINING DIAGNOSTIK AHAMIYATI

Muallif: Ergashev Shohrux Saxobiddinovich

Muassasa: Toshkent Davlat Tibbiyot Universiteti

Manzil: Toshkent shahri, O‘zbekiston

Aloqa: +998944701783

Email: ergashevshohrux0919@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada jigar-o‘t yo‘llar tizimida toshlarni aniqlashda MRT-xolangiografiya (MRCP) usulining diagnostik ahamiyati o‘rganilgan. Tadqiqotlar natijalariga ko‘ra, MRCP yuqori sezgirlik va spetsifiklikka ega bo‘lib, kichik va katta o‘lchamdagi toshlarni aniqlashda samarali hisoblanadi. Ushbu usul invaziv bo‘lmaganligi sababli klinik amaliyotda keng qo‘llanilishi tavsiya etiladi.

Kalit so‘zlar: MRCP, MRT-xolangiografiya, xoledoxolitiaz, diagnostika, jigar-o‘t yo‘llari

Kirish

Jigar-o‘t yo‘llar tizimi kasalliklari, ayniqsa tosh hosil bo‘lishi (xoledoxolitiaz), zamonaviy tibbiyotda dolzarb muammolardan biridir. Ushbu kasallikni o‘z vaqtida aniqlash va to‘g‘ri davolash strategiyasini tanlash bemor hayoti uchun muhim ahamiyatga ega.

An‘anaviy diagnostik usullar, masalan ultratovush tekshiruvi yoki rentgen asosidagi metodlar har doim ham yuqori aniqlik bermaydi. Shu sababli so‘nggi yillarda MRT-xolangiografiya (MRCP) keng qo‘llanilmoqda. Bu usul invaziv emas, kontrast moddasiz bajarilishi mumkin va yuqori aniqlikka ega.

Tadqiqot maqsadi

Mazkur ishning maqsadi — MRT-xolangiografiya (MRCP) usulining jigar-o‘t yo‘llar tizimida toshlarni aniqlashdagi samaradorligi va diagnostik ahamiyatini o‘rganish hamda uning klinik amaliyotdagi o‘rnini aniqlash.

Materiallar va metodlar

Tadqiqot davomida MRCP usulining samaradorligi bo‘yicha chop etilgan klinik tadqiqotlar va meta-tahlil natijalari o‘rganildi.

100–200 bemor ishtirok etgan klinik tadqiqotlarda quyidagi ko‘rsatkichlar qayd etilgan:

Sezgirlik: 91–95%

Spetsifiklik: 73–98%

Keng ko‘lamli meta-tahlil natijalariga ko‘ra:

Sezgirlik: ≈92%

Spetsifiklik: ≈97%

MRCP tekshiruvi 1,5–3 Tesla quvvatga ega magnit-rezonans tomografda, kontrast moddasiz T2-vaznli sekvensiyalar yordamida amalga oshirilgan. Olingan natijalar ERCP yoki jarrohlik amaliyoti natijalari bilan solishtirilgan.

Statistik tahlilda quyidagi ko'rsatkichlar hisoblandi:

Sezgirlik (sensitivity)

Spetsifiklik (specificity)

Ijobiy prognostik qiymat (PPV)

Salbiy prognostik qiymat (NPV)

Natijalar

Tahlil natijalariga ko'ra, MRT-xolangiografiya yuqori diagnostik samaradorlikka ega ekanligi aniqlandi.

Klinik tadqiqotlarda:

Sezgirlik: 91–95%

Spetsifiklik: 73–98%

PPV: 86–93%

NPV: 78–88%

Meta-tahlil natijalariga ko'ra:

Umumiy sezgirlik: $\approx 92\%$

Umumiy spetsifiklik: $\approx 97\%$

MRCP kichik (<6 mm) va katta o'lchamdagi toshlarni aniqlashda yuqori natijalar ko'rsatdi. Diagnostik aniqlik ERCP yoki jarrohlik natijalari bilan taqqoslaganda 90–91% ni tashkil etdi.

Shuningdek, MRCP yordamida toshlarning joylashuvi va o'lchami haqida aniq ma'lumot olish imkoniyati davolash strategiyasini optimallashtirishga yordam beradi.

Muhokama

MRCP usuli zamonaviy diagnostikada muhim o'rin egallaydi. Uning asosiy afzalliklari:

Invaziv emasligi

Kontrast modda talab qilmasligi

Yuqori aniqlik darajasi

Takroriy tekshiruvlar uchun xavfsizligi

Shu bilan birga, MRCP ERCP ga nisbatan kamroq xavf tug'diradi va bemorlar uchun qulay hisoblanadi. Ayniqsa kichik o'lchamdagi toshlarni aniqlashda uning ustunligi yaqqol ko'zga tashlanadi.

Xulosa

MRT-xolangiografiya (MRCP) jigar-o't yo'llar tizimida toshlarni aniqlashda samarali, ishonchli va xavfsiz diagnostik usul hisoblanadi.

Asosiy ko'rsatkichlar:

Sezgirlik: 91–95%

Spetsifiklik: 73–98%

Diagnostik aniqlik: 90–91%

MRCP kichik va katta toshlarni aniqlash imkonini beradi hamda invaziv muolajalarga ehtiyojni kamaytiradi. Shu sababli uni klinik amaliyotda keng qo‘llash tavsiya etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

Radiology Journal – MRCP studies on biliary stones

Gastroenterology Research and Practice

Clinical Imaging Science

World Journal of Gastroenterology